

Raad voor Cultuur
t.a.v. de heer J. van der Waarden en mevrouw M. van Hees
per e-mail verstuurd

CC - Minister I.K. van Engelshoven

Datum **06-05-2020**

Betreft Popmuziek en cultureel coronacrisisbeleid – visie en maatregelen

Geachte heer Van der Waarden, mevrouw Van Hees,
Beste Marijke, Jakob,

5 mei is een feestdag, maar dit jaar ontbrak er veel feest en verbroedering. De dag dat normaal gesproken onze artiesten in alle wijken, dorpen, steden optreden op de talloze Bevrijdingsfestivals – ze waren er niet. Dat gevoel van die vrije dag, “toch even gaan kijken”, nieuwe muziek en artiesten ontdekken op de voornamelijk gratis festivals met de hele familie, ik heb het heel erg gemist. Op zo’n dag sta ik nog even extra stil bij alle voorbereidingen die al getroffen waren lang van tevoren en al die professionals die thuisbleven. Juist op een dag als Bevrijdingsdag een benauwend gevoel.

In de brief van de Popcoalitie van een jaar geleden, 6 mei 2019 aan minister Van Engelshoven hebben we het advies Cultuurbestel 2021-2024 omarmd, waarin drie belangrijke kernwoorden voor het nieuwe cultuurbeleid genoemd worden:

Innovatief
Inclusief
Vernieuwd cultuurbeleid

Het cultuurbeleid was zich volkomen terecht aan het voorsorteren op meer plek voor meer soorten organisaties en ook voor meerkleurige genres binnen het bestel, zoals bijvoorbeeld de vaak genoemde popmuziek. Op die manier kan het culturele aanbod ook een goede afspiegeling zijn van de verschillende voorkeuren in de samenleving én van het culturele veld zijn.

De extra middelen die nu beschikbaar komen, richten zich vooral op het steviger gesubsidieerde deel van de cultuursector. We gunnen dit onze collega’s echt van harte, maar het helpt de popsector nauwelijks of niet. Het zou van moreel leiderschap getuigen indien de kunstsector gezamenlijk en zelfstandig zou bedenken bij wie de nood het hoogst is, echter van veel organisaties kun je dat in deze onzekere tijden redelijkerwijs niet verwachten.

Onze hoop is natuurlijk gevestigd op de nieuwe ronde BIS-toekenningen en de meerjarige subsidies van FPK. Hoe meer structureel geld zal vrijkomen voor onze sector, hoe sterker we zullen staan in deze onzekere toekomst. Het

POP COALITIE
INFO@POP COALITIE.NL
WWW.POP COALITIE.NL

ADE Beats
BAM!
Buma Cultuur
Buma/Stemra
Dutch DJ Foundation
Eurosonic Noorderslag
Friendly Fire
ID&T
Kunstenbond NTB
MMFnl
Mojo Concerts
NMUV
NVPI
Open House
POPnl
Sena
Spotify
STOMP
UIMA
Urban Music Collective
VNPF
VVEM
WNPF

geeft perspectief. Wij kijken wel met zorg naar de nieuwe instellingen die straks in dit nieuwe cultuurbestel ondersteund zullen worden, waarbij hopelijk meer afkomstig zullen zijn vanuit popmuziek. Bestaan deze instellingen en de bijbehorende structuur nog wel, als ze momenteel niet acuut worden ondersteund?

Een klein deel van de 300 miljoen komt bij het Fonds Podiumkunsten (FPK) terecht. Dat smaldeel komt vermoedelijk via een aantal FPK-regelingen beschikbaar voor een aantal meerjarig gesubsidieerde popfestivals en een aantal lumpsumregeling voor (SRP, SKIP). Via deze regelingen kan geld terechtkomen bij makers. Deze beschikbare middelen zullen echter niet in verhouding met de inhoudelijke en maatschappelijke betekenis die de popsector heeft. Het zal niet voldoende zijn om het gemis aan inkomsten van popmuzikanten op te vangen. Helaas blijkt in de praktijk dat de generieke maatregelen (Tozo en Togs) die genomen zijn voor zzp'ers en eenmanszaken in Nederland, vaak niet van toepassing zijn op de popmuzikanten en componisten in de cultuursector. Naast popmuzikanten houdt het live circuit (podia en festivals) ook talloos veel ZZP'ers, toeleveranciers en dienstverlenende organisaties aan het werk. Deze komen grotendeels zonder werk te zitten en gaan failliet.

Podia gaan het niet overleven als er niets extra gebeurt- zij zijn meer dan facilitaire bedrijven en hebben een essentiële rol in het cultuurbeleid. Poppodia houden het met hun reserves en de inmiddels toegepaste generieke maatregelen gemiddeld 4,5 maanden uit, daar zitten podia tussen die het nog 1,5 maand volhouden. Deze laatste groep betreft echt niet alleen de kleinere zalen in de regio. De NOW-regeling helpt, maar is niet voldoende om de vaste lasten op te vangen. Indien er geen extra maatregelen komen die het gemis in netto resultaat opvangen, zit Nederland straks met een zwaar gemankeerd podiumcircuit. Een zalencircuit zonder haast legendarische locaties als Paradiso, Melkweg, 013, Effenaar, Doornroosje, Vera en Patronaat is moeilijk voor te stellen, maar het is akelig dichtbij.

De binnen de 300 miljoen geormerkte 30 miljoen voor gemeentelijke instellingen moet over zoveel organisaties verdeeld worden, dat daar nauwelijks een oplossing van te verwachten is. Daarnaast kan het Rijk niet van alle gemeenten, die ondanks de toen nog geldende hoogconjunctuur, voor de crisis al bezig waren met voorbereidingen op bezuinigingen, verwachten voldoende geld te matchen. Zelfs 60 miljoen zal niet voldoende zijn voor de hele gemeentelijk gesubsidieerde sector.

Festivals die het overleven hebben extra steun nodig. Ook festivals zijn meer dan feesten-facilitators en hebben een belangrijke rol in het cultuurbeleid. Dat is ook herkend en benoemd in het cultuurbeleid. De meeste festivals zijn afgelast. Voor veel kleiner niet-gesubsidieerde festivals betekent dat faillissement. De grotere, voornamelijk niet-gesubsidieerde festivals kunnen zich nu gaan concentreren op overleven. Ook voor festivalorganisatoren geldt dat de NOW-regeling helpt, maar absoluut onvoldoende is en dat zij niets zullen hebben aan huidige 300 miljoen.

Popmuzikanten en de producenten waar zij contracten mee gesloten hebben, worden wel gezegd het goed te kunnen redden met inkomsten vanuit hun opgebouwde rechten. De zogenaamde *syncs* (muziek die gebruik wordt onder reclame, films e.d.) zouden een goede, vervangende inkomstenbron kunnen zijn in een periode als dit. Helaas ontvangen wij signalen uit dat veld, dat ook die budgetten door de economische neergang dramatisch aan het slinken zijn. De daling in uitkeringen vanuit opgebouwde rechten (auteursrechten, royalties), die volgend jaar pas worden uitgekeerd, zullen een tweede extra klap zijn in het inkomen van onze artiesten en componisten, waar zij nu al geraakt worden door het verlies van live-inkomsten. Ook de bedrijven en instellingen daarachter zullen geraakt worden, zoals platenmaatschappijen en publishers, met tot gevolg veel minder geld voor onder andere investeren in nieuw talent en een stilstand van belangrijke output, ook vanuit de industrie.

Veel nieuwe popmuziek ontstaat door zogenaamde '*collabs*'; componisten in één ruimte. Deze vruchtbare sessies hebben al lange tijd niet plaats kunnen vinden – productiviteit ligt daardoor stil.

Langetermijnvisie

Het succes van onze live-sector is voor een groot deel gebaseerd op tours van internationale artiesten, op allerlei niveaus. Zo lang dit **internationale verkeer** niet op gang komt, en internationaal publiek onze festivals niet kan bereiken, zijn wij gedupeerd. Wij vragen daarom aandacht voor onze **langere termijnvisie** voor de popsector. Ook zal het wegvallen van podia en festivals een negatief effect hebben op **omzetten van hotels en horeca** in de omgeving. Dit raakt meer dan alleen maar de cultuursector.

Valkuilen o.a. 1,5 metereconomie en digitale verdienmodellen

- Iedere plek heeft een **cruciale** rol in zijn omgeving, in het hele land. Deze hele sector is met elkaar verbonden in **één groot ecosysteem van gesubsidieerde en ongesubsidieerde instellingen, producenten en ondernemingen**. Wij zien graag een beleid waarbij deze organisaties niet uit elkaar gespeeld worden, maar waarin de regie genomen wordt en verbinding gezocht wordt door de hele sector op waarde te schatten - 344.000 banen en 25,5 miljard toegevoegde waarde.

- **1,5 meter-economie** is voor onze sector geen oplossing. Popfestivals, poppodia en evenementen passen niet in een 1,5-meter-economie waar de komende maanden rekening mee gehouden moet worden. Dergelijke concerten/evenementen zijn niet rendabel te organiseren. Los van het feit of er artiesten zijn die een dergelijk risico willen lopen, zijn de kosten hoger en is het eenvoudigweg niet te handhaven.

- Beperkt open zijn is geen oplossing. Kleine programma's bij podia kunnen, mits daar dekking voor is, ook kunnen hand en spandiensten verricht worden om cultuurcollega's uit de brand te helpen met extra ruimte (een merchandise winkel voor artiesten of 1,5 - meter-afstand-oefenruimte-voor-

zangkoren). Dat alles draagt alleen niet bij aan het overleven van deze crisis.

• **Digitale verdienmodellen** bestaan in de live-sector niet. Dat wil zeggen podia, festivals en popartiesten kunnen daar niet voldoende aan verdienen. Digitale verdienmodellen worden soms genoemd als kans. De popsector had al een streaming kanaal van live concerten (Fab Channel) voordat er überhaupt Netflix was. Toestemming van rechthebbenden is niet zomaar verkregen, ook niet per se gratis, dan hebben we het nog niet over het afdragen van de desbetreffende rechten zelf. Digitale verdienmodellen in de live sector zijn complex en geen alternatief voor gederfde inkomsten.

• **Leningen** maken de problemen voor veel poporganisaties erger. Het zou bijna van onbehoorlijk bestuur getuigen om in het huidige tijdsgewricht leningen aan te gaan. Met een krimpende economie op komst, met een wankele bedrijfsvoering een lening aangaan zonder enige vorm van garantie dat is deze organisaties van de wal in de sloot helpen.

Wij vragen om meer hulp, door middel van een **extra injectie van 300 miljoen** - als de gesubsidieerden een bedrag krijgen toegekend van 300 miljoen, dan willen wij vragen om een injectie van minimaal dezelfde grootte in de niet-gesubsidieerde sector, waaronder popmuziek, theater en bioscopen onder andere vallen. Juist zij zijn 100% afhankelijk van publieksinkomsten, die nu 100% wegvallen, en daarmee een hele keten die daaronder hangt. Alles is met elkaar verbonden.

Bij het uitblijven van een dergelijke injectie worden de kosten voor de maatschappij te zijner tijd veel groter. Het is al eerder gezegd - de bijdrage van de culturele en creatieve industrie aan het BNP is groter dan dat van KLM.

Na toekenning van deze extra 300 miljoen stellen wij voor:

- **Programmeringssubsidies voor álle podia en festivals** (niet alleen kernpodia) die hun programmering weer gaan oppakken, al of niet binnen de 1,5 meter samenleving. Deze subsidies zullen geormerkt zijn voor de artiestengages, die straks naar verwachting lager zullen zijn vanwege de moeilijke financiële positie van de organisatoren van het concert (podia en festivals)
- **Noodfonds voor niet-gesubsidieerde bedrijven werkzaam in popmuziek**, zoals boekings-en managementbureaus, niet-gesubsidieerde festivals, publishers, en kleine en middelgrote platenmaatschappijen. Langzamerhand kunnen branche-verenigingen in de cultuur vrij nauwkeurig uitleggen wat de tekorten zullen zijn. Richt dat fonds op punten in naar analogie van de NOW-regeling. Alles wat te veel bijgedragen is, moet later terugbetaald worden.

Buiten dit fonds zijn wij zeer geholpen met:

- **Duidelijkheid** over alle door Minister-President Rutte afgekondigde maatregelen, te allen tijde juridisch onderlegd, voor onze sector. Alle onduidelijkheid en onzekerheid kost ons geld in productionele en artistieke uitvoering, maar ook juridische onderzoekskosten. Wij willen

de overheid vragen alle onnodige kosten voor onze sector nu zoveel mogelijk te voorkomen.

- Binnen de uitwerking van de noodmaatregelen moet ook oog zijn voor de festivals die niet deze zomer plaatsvinden en dus reeds zijn afgelast, maar de festivals die **na 1 september** plaatsvinden. Zij ondervinden op dit moment en de komende maanden grote hinder van de huidige crisis. Voorbeelden hiervoor zijn Popronde, Explore the North, Le Guess Who? en iets later in het jaar ESNS.
- **Toepassing van fair practice-principes** op alle maatregelen en controle hierop. Licht hier misschien toch een kans voor de overheid om deze dwingender te introduceren dan tot nu toe gedaan is?
- **Herintroduceer de wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK).** Deze wet functioneerde goed en bood kunstenaars de mogelijkheid om binnen een periode van tien jaar maximaal vier jaar een aanvulling op hun inkomen te krijgen, als zij met hun artistieke werk niet in hun levensonderhoud konden voorzien.
- Een **versnelde invoering van de auteursrechtlijn** waarmee grootverdieners als YouTube en Facebook verplicht worden een redelijke vergoeding te betalen voor het gebruik van muziek op hun sites. Het wetsvoorstel is klaar om door de Tweede Kamer behandeld te worden.
- **Een tweede fase NOW, TOGS en TOZO**, maar dan vanaf het begin ook toegespitst op onze culturele ondernemers. Wij willen graag rechtstreeks dialoog hierover, voordat de tweede ronde wordt aangekondigd, zodat iedereen vanaf het begin kan aanhaken en ook daadwerkelijk 'generiek' zijn. Verleng de NOW-regeling minimaal tot 1 april 2021, om iedereen de tijd te gunnen om op financiële adem te komen na een gemist seizoen.
- Mogelijkheid **tot aanvragen van NOW voor ingehuurde freelancers** voor genannuleerde optredens, toegepast op onze sector.
- **Garantie van rijksoverheid m.b.t. voucherregeling** - er is met de cultuursector een voucherregeling bedacht. Het is nog steeds mogelijk dat, ondanks voucherregeling en campagnes, het publiek en masse zijn ticketgeld terugvraagt. Zeker in een sector als de onze waar het publiek gemiddeld jonger en minder kapitaalkrchtig is.
- Zorg dat de festivalindustrie ruimhartig gebruik kan maken van de **maatregelen** die ontwikkeld worden voor **seizoensgebonden economie**.
- **Ontwikkel een visie en samenwerkingsverband met andere overheden** over hoe de cultuurketen in zijn geheel duurzaam te ondersteunen. Want de coronacrisis zal ook een nasleep hebben en de traditionele taakverdeling.

De Popcoalitie hoopt op een tweede fase van cultureel coronacrisisbeleid waarbij meer specifiek rekening zal worden gehouden met onze sector. Onze aangeslotenen staan allemaal klaar om hier een adviserende rol in te spelen.

Met vriendelijke groeten,

Namens de Popcoalitie

A handwritten signature in black ink that reads "A. Klingens". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Arjo Klingens
Voorzitter

Bijlagen:

[Casus: Resort Artistmanagement](#) (Bron: Kunsten '92)

“Dit is een ramp voor de artiesten, (...), maar het is ook een enorme klap voor al het faciliterend personeel. Zo werken er voor de betreffende bands en artiesten onder onze hoede al 5 vaste (en 20 freelance) geluidsmensen, 5 (en 10) monitormixers, 4 (en 8) lichtmensen, 3 (en 15) tourmanagers, 5 (en 30) chauffeurs, 4 (en 10) roadies, stylisten, decorontwerpers, dansers en achtergrondzangers/-essen.”

[Casus: Strictly Creative](#) (Bron: Kunsten '92)

“Anneke’s vaste partners lopen ook hun inkomsten mis, denk bijvoorbeeld aan de bookers, technici (crew), productie-support, merchandise-verkoper enzovoort. Daarnaast werkt Anneke momenteel aan een album, maar er is geen geld voor de deelfacturen van haar producer en sessiemuzikanten, waardoor ook zij inkomsten mislopen. (..)Er zou dit kwartaal ± €30.000 nodig zijn om dit te verhelpen.

Om alsnog iets te kunnen doen verkoopt Anneke online handgeschreven song-teksten, en heeft de maatschap enkele instrumenten verkocht.”

[Haarlemse musea en podia luiden noodklok](#) (Bron: Haarlems Dagblad)

De directeuren van het Frans Hals Museum, het Patronaat, de Toneelschuur en de Stadsschouwburg/Philharmonie luiden de noodklok. Zonder extra steun van de gemeente of de provincie overleven de meeste culturele instellingen in Haarlem de zomer niet. „Faillissement en definitieve sluiting dreigen”, waarschuwt Edwin van Balken. „Het is heel acuut.”

Beyer: “Bovendien zitten we nu voor een groot deel op geleend geld. Het is ontzettend fijn dat voorschotten naar voren zijn gehaald door de gemeente, dat je belastinguitstel kan vragen en dat je een NOW-regeling krijgt [tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid, red.], maar veel van die zaken moet je straks alsnog gaan betalen. En het is niet zo dat we dat ergens

terugverdienen. We begroten in principe op de nul elk jaar. Het opbouwen van reserve is in de culturele sector absoluut niet usance.”

[Rotterdamse cultuurplaninstellingen luiden noodklok](#) Bron: RRKC

“Financiële compensatie dient onverwijld beschikbaar te komen om te voorkomen dat instellingen en zzp’ers omvallen. Maatregelen op collectief niveau zijn nodig om onze instellingen, de band met ons publiek en de culturele infrastructuur van de stad te beschermen. De minister van OCW voert momenteel overleg met de landelijke koepelorganisaties over een noodfonds voor de landelijke infrastructuur. Zo’n noodfonds, naar analogie van het rijk, zou voor de Rotterdamse situatie mogelijk soelaas bieden.”

[Festivalsector vreest ondergang](#) Bron: AT5

“Zonder hulp of perspectief vanuit de overheid zal 65 procent van de Amsterdamse evenementen door de coronacrisis ten onder gaan. (...)Binnen Amsterdam gaat het om zeker honderd evenementen. 'Onder andere Pride Amsterdam, Awakenings, Prinsengrachtconcert, Kwaku, Milkshake, DGTL, Amsterdam Roots, De Parade, Reggae Lake en Appelsap zijn in 2020 van de kalender verdwenen.”

[Achterdeschermen.nl](#)

“Hoop niet dat mijn nachtmerrie uitkomt”- Robin de Wildt (Friendly Fire)

“Wij gaan heel ernstig rood staan” - Joanna Mak (Sonic Rendezvous)

“Voor de muziekwijvers komt de klap pas over 9 maanden.” Raymond van Vliet – Cloud 9

“Financiële en emotionele nood” Marta Belay – Rotterdam Airlines